

Odměna insolvenčního správce

Usnesení, jímž insolvenční soud rozhoduje o povolení zálohy na odměnu a hotové výdaje insolvenčního správce, je rozhodnutím, které vydává při výkonu dohlédací činnosti [podle § 10 písm. b) insolvenčního zákona ve spojení s ustanovením § 11 insolvenčního zákona] a proti němuž není odvolání přípustné, jelikož insolvenční zákon nestanoví jinak (§ 91 insolvenčního zákona). Osoby dotčené (ne)vyplacením takové zálohy mají v insolvenčním řízení zásadně (pravidelně) možnost napadnout opravnými prostředky konečná rozhodnutí insolvenčního soudu o odměně a hotových výdajích insolvenčního správce (v jehož rámci se poskytnutá záloha nebo zálohy vyúčtují), takže ani není účelné otevírat zákonem možnost pro podání řádného opravného prostředku (odvolání) proti rozhodnutí insolvenčního soudu o záloze na odměnu a hotové výdaje insolvenčního správce.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky č.j. 29 NSČR 130/2019-B-49 ze dne 29.6.2020)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v insolvenční věci dlužníků a) J. M., narozeného XY, bytem XY, a b) A. M., narozené XY, bytem XY, vedené u Krajského soudu v Ostravě - pobočky v Olomouci pod sp. zn. KSOL 41 INS XY, o záloze na odměnu insolvenční správce, o dovolání insolvenční správce dlužníků JUDr. Hany Karáskové, se sídlem v Praze, Komunardů 431/12, PSČ 170 00, proti usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 30. srpna 2019, č. j. KSOL 41 INS XY, 1 VSOL XY, tak, že usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 30. srpna 2019, č. j. KSOL 41 INS XY, 1 VSOL XY, se mění tak, že odvolání insolvenční správce se odmítá.

Z odůvodnění:

Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci (dále jen „insolvenční soud“) usnesením ze dne 19. prosince 2017, č. j. KSOL 41 INS XY, (mimo jiné) zjistil úpadek dlužníků (J. M. a A. M.) [výrok I.], insolvenční správce ustanovil JUDr. H.K. (výrok II.) a povolil řešení úpadku dlužníků oddlužením (výrok III.); usnesením ze dne 6. prosince 2018, č. j. KSOL 41 INS XY, schválil oddlužení dlužníků plněním splátkového kalendáře.

Rozsudkem pro uznání ze dne 2. července 2018, č. j. 44 ICm XY, insolvenční soud (mimo jiné) určil, že právní úkon dlužníka (J. M.) - darovací smlouva ze dne 2. března 2016, kterou převedl na A. P. vlastnické právo k (ve výroku rozsudku specifikovaným) nemovitostem (dále jen „nemovitosti“) - je vůči věřitelům dlužníka neúčinný. Nemovitosti insolvenční správce zahrnuje do majetkové podstaty dlužníků dne 12. září 2018.

Podáním ze dne 7. června 2019 insolvenční správce navrhla, aby výtěžek zpeněžení nemovitostí (po odečtení nákladů spojených se správou a udržováním podstaty a nákladů spojených s prodejem) ve výši 858.091,84 Kč byl použit následovně:

- a) částka 496.512,54 Kč bude rozdělena mezi nezajištěné věřitele jako mimořádný příjem nad rámec splátkového kalendáře; tím dojde k úplnému zaplacení pohledávek těchto věřitelů za dlužníky;
- b) částka 150.195,05 Kč připadne na odměnu insolvenční správce (včetně daně z přidané hodnoty);
- c) částka 211.384,25 Kč bude vyplacena dlužníkům jako hyperocha.

Na tomto základě insolvenční soud usnesením ze dne 24. července 2019, č. j. KSOL 41 INS XY, „přiznal“ insolvenční správce zálohu na odměnu ve výši 54.070,22 Kč (včetně daně z přidané

hodnoty).

Vrchní soud v Olomouci k odvolání insolvenční správkyne v záhlaví označeným usnesením potvrdil usnesení insolvenčního soudu.

Odvolací soud - cituje ustanovení § 7, § 38 a § 412 odst. 1 písm. b) zákona č. [182/2006](#) Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenčního zákona), ve znění účinném do 31. května 2019) a ustanovení § 3 písm. b) a § 7 odst. 4 vyhlášky 313/2007 Sb., o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů (dále jen „vyhláška“), a odkazuje na závěry formulované Nejvyšším soudem v usnesení ze dne 28. listopadu 2018, sen. zn. 29 NSČR 27/2017 (uveřejněném v časopise Soudní judikatura č. 5, ročník 2020, pod číslem 52) - dospěl k závěrům, podle nichž:

- 1) Insolvenční správkyňi „nepřísluší nárok na navýšení odměny v rozsahu vyúčtovaných 25 % a k tomu DPH z částky 496.512,54 Kč (tj. 150.195,05 Kč včetně DPH vypočtené dle § 1 odst. 3 vyhlášky“, která s největší pravděpodobností bude (musí být) rozdělena v rámci splátkového kalendáře mezi nezajištěné věřitele jako mimořádný příjem.
- 2) Není správný názor insolvenčního soudu, že v daném případě „lze užít analogii a dále § 5 vyhlášky a odměnu správkyne navýšit podle § 1 odst. 2 vyhlášky“.
- 3) Za činnosti počínající předběžným posouzením darovací smlouvy jako neúčinné a dovršené zpeněžením nemovitostí „bylo správné navýšit odměnu správkyne postupem dle § 38 odst. 3 insolvenčního zákona, tj. navýšit tu odměnu, na niž má dle § 3 písm. b) vyhlášky nárok, a to dle předběžného propočtu odvolacího soudu ve výši nejméně 23.625,- Kč + DPH, celkem 28.586,25 Kč (tj. za dobu od povolení oddlužení v prosinci 2018 nejméně do června 2019, tj. 21 x 1.125,- Kč + DPH) a o níž bude rozhodováno insolvenčním soudem v dalším řízení (včetně jejího nároku na náhradu hotových výdajů dle § 7 odst. 4 vyhlášky)“.
- 4) Schválil-li (přiznal-li) insolvenční soud (před vyplacením částky 496.512,54 Kč z uvedeného výtěžku nezajištěným věřitelům) správkyňi zálohu na její odměnu ve výši 44.686,13 Kč (včetně daně z přidané hodnoty v celkové výši 54.070,22 Kč), čímž ve svých důsledcích odměnu správkyne „navýšil“ takřka o dvojnásobek, jde o navýšení přiměřené činnosti, kterou správkyne v souvislosti s tímto zpeněžením vykonala nad rámec svých běžných povinností.

Proto odvolací soud usnesení insolvenčního soudu jako věcně správné potvrdil.

Proti usnesení odvolacího soudu podala insolvenční správkyne dovolání, které má za přípustné podle ustanovení § 237 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“), a to k řešení právní otázky (dosud v rozhodovací praxi dovolacího soudu nezodpovězené), zda zpeněžení majetku, který byl do majetkové podstaty dlužníka sepsán ještě před rozhodnutím o schválení oddlužení dlužníka, podléhá režimu zpeněžení dle § 412 odst. 1 písm. b) insolvenčního zákona, a v jaké výši náleží insolvenční správkyňi odměna za zpeněžení takového majetku.

Dovolatelka zdůrazňuje, že „nemovitosti nemohly tvořit mimořádný příjem ve smyslu ustanovení § 412 odst. 1 písm. b) insolvenčního zákona“. Jakkoli insolvenčnímu soudu navrhla, aby úpadek dlužníků řešil (pro věřitele výhodnějším) zpeněžením majetkové podstaty, insolvenční soud „neodůvodněně“ schválil oddlužení dlužníků plněním splátkového kalendáře; tím „reálně zkrátil nárok dovolatelky na odměnu“ a dovolatelku tak poškodil.

„To, že pohledávky věřitelů dlužníků byly uspokojeny v celých 100 %, je zásluhou právě dovolatelky, neboť tato prověřila neúčinné právní úkony, nechala zpracovat znalecký posudek a iniciovala předmětné insolvenční řízení, kdy paradoxně za tuto činnost jí náleží mnohem nižší odměna, než kdyby byli dlužníci po dobu 60 měsíců ve splátkovém kalendáři a věřitelé byli uspokojeni cca ve 30 %“.

Podle dovolatelky soudy nižších stupňů při stanovení odměny dostatečně nezohlednily její přínos z hlediska rozsahu uspokojení nezajištěných věřitelů, včetně rychlého a hospodárného vyřešení incidenčního sporu (tj. rozsah a náročnost činností vykonávaných nad rámec běžných povinností insolvenční správkyně v průběhu oddlužení plněním splátkového kalendáře).

Proto požaduje, aby Nejvyšší soud rozhodnutí soudů obou stupňů zrušil a věc vrátil insolvenčnímu soudu k dalšímu řízení nebo aby napadené usnesení změnil tak, se dovolatelce přiznává „odměna ve výši 25 % z částky určené k vydání nezajištěným věřitelům, tedy výši 150.195,05 Kč včetně DPH.“

Rozhodné znění občanského soudního řádu pro dovolací řízení (v aktuálním znění) se podává z bodu 2., článku II, části první zákona č. [296/2017](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. [292/2013](#) Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

Dovolání je přípustné podle ustanovení § 237 o. s. ř., a to k řešení otázky dovolatelkou otevřené, týkající se způsobu určení odměny insolvenční správkyně, dosud Nejvyšším soudem v daných skutkových souvislostech beze zbytku nezodpovězené.

Nejvyšší soud v prvé řadě předesílá, že u přípustného dovolání přihlíží z úřední povinnosti k vadám uvedeným v ustanovení § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) a § 229 odst. 3 o. s. ř., jakož i k jiným vadám řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci.

Podle ustanovení § 10 insolvenčního zákona insolvenční soud v insolvenčním řízení a) vydává rozhodnutí, jejichž vydání zákon ukládá nebo předpokládá, b) průběžně vykonává dohled nad postupem a činností ostatních procesních subjektů a rozhoduje o záležitostech s tím souvisejících (dále jen „dohledací činnost“).

Podle ustanovení § 11 insolvenčního zákona při výkonu dohlédací činnosti insolvenční soud rozhoduje o záležitostech, které se týkají průběhu insolvenčního řízení, činí opatření potřebná k zajištění jeho účelu a ukládá povinnosti, týkající se činnosti jednotlivých subjektů řízení (odstavec 1). Insolvenční soud je oprávněn vyžadovat od insolvenčního správce zprávy a vysvětlení o jeho postupu, nahlížet do jeho účtů a konat potřebná šetření. Je oprávněn dávat insolvenčnímu správci pokyny a uložit mu, aby si vyžádal k určitým otázkám stanovisko věřitelského výboru (odstavec 2).

Podle ustanovení § 38 odst. 4 insolvenčního zákona insolvenční soud může v průběhu insolvenčního řízení rozhodnout o vyplacení zálohy odměny a hotových výdajů insolvenčnímu správci, a to i opětovně.

Podle ustanovení § 91 insolvenčního zákona proti rozhodnutím, která insolvenční soud učinil při výkonu dohlédací činnosti včetně předběžných opatření, není odvolání přípustné, pokud zákon nestanoví jinak.

Rozhodné znění insolvenčního zákona (do 31. května 2019) se podává z čl. II, části první zákona č. [31/2019](#) Sb., kterým se mění zákon č. [182/2006](#) Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. [120/2001](#) Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. [6/2002](#) Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. [312/2006](#) Sb., o insolvenčních správcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. [296/2017](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. [292/2013](#) Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

Podle ustanovení § 218 písm. c) o. s. ř., odvolací soud odmítne odvolání, které směřuje proti

rozhodnutí, proti němuž není odvolání přípustné.

V poměrech projednávané věci je nepochybné, že insolvenční soud (usnesením ze dne 24. července 2019) přiznal insolvenční správce zálohu na odměnu.

Rozhodnutí o přiznání zálohy na odměnu insolvenční správce, které insolvenční soud může vydat v průběhu insolvenčního řízení (§ 38 odst. 4 insolvenčního zákona), je svou povahou rozhodnutím učiněným při výkonu dohlédací činnosti [§ 10 písm. b) a § 11 odst. 1 insolvenčního zákona]; přitom insolvenční zákon nestanoví, že proti takovému rozhodnutí je odvolání přípustné.

Již v poměrech upravených zákonem č. [328/1991](#) Sb., o konkursu a vyrovnání (dále jen „ZKV“), nebylo v literatuře ani v soudní praxi pochyb o tom, že usnesení, jímž konkursní soud rozhoduje o povolení zálohy na odměnu nebo hotové výdaje správce konkursní podstaty, je rozhodnutím, které vydává při výkonu dohlédací činnosti podle § 12 ZKV, proti kterému není odvolání přípustné. Srov. v literatuře např. dílo Zelenka, J. - Maršíková, J.: Zákon o konkursu a vyrovnání a předpisy související - komentář, Praha, Linde 1998, str. 113 a 145, ve spojení s § 12 odst. 3 ZKV (ve znění účinném do 30. dubna 2000) a s § 66b odst. 2 ZKV (ve znění účinném po tomto datu), včetně důvodové zprávy k zákonu č. [105/2000](#) Sb., kterým se mění zákon č. [328/1991](#) Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony. V judikatuře srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 15. července 2002, sp. zn. 1 Ko 82/2002, uveřejněné v časopise Soudní judikatura č. 11, ročník 2002, pod číslem 219.

Povaha tohoto rozhodnutí se přitom nezměnila ani v poměrech úpravy obsažené v insolvenčním zákoně. K tomu srov. v judikatuře odvolacích soudů formulovaný závěr, podle něhož je takové usnesení rozhodnutím, které insolvenční soud vydává při výkonu dohlédací činnosti (viz např. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 19. května 2017, č. j. KSUL 91 INS 22383/2014, 3 VSPH 929/2017-B-35, nebo usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 25. července 2019, č. j. KSOL 41 INS 6159/2018, 3 VSOL 410/2019-B-15.

V návaznosti na výše uvedené pak Nejvyšší soud uzavírá, že také nemá žádné pochybnosti o tom, že usnesení, jímž insolvenční soud rozhoduje o povolení zálohy na odměnu a hotové výdaje insolvenčního správce, je rozhodnutím, které vydává při výkonu dohlédací činnosti [podle § 10 písm. b) insolvenčního zákona ve spojení s ustanovením § 11 insolvenčního zákona] a proti němuž není odvolání přípustné, jelikož insolvenční zákon nestanoví jinak (§ 91 insolvenčního zákona). Osoby dotčené (ne)vyplacením takové zálohy mají v insolvenčním řízení zásadně (pravidelně) možnost napadnout opravnými prostředky konečná rozhodnutí insolvenčního soudu o odměně a hotových výdajích insolvenčního správce (v jehož rámci se poskytnutá záloha nebo zálohy vyúčtují), takže ani není účelné otevírat zákonem možnost pro podání řádného opravného prostředku (odvolání) proti rozhodnutí insolvenčního soudu o záloze na odměnu a hotové výdaje insolvenčního správce.

Přípustnost odvolání přitom nezakládá ani nesprávné poučení poskytnuté insolvenční správce insolvenčním soudem v písemném vyhotovení usnesení ze dne 24. července 2019 (k tomu srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. září 2001, sp. zn. 29 Odo 62/2001, a ze dne 27. června 2002, sp. zn. 29 Odo 425/2002, uveřejněná pod čísly 73/2001 a 51/2003 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, jakož i obdobně důvody nálezu Ústavního soudu ze dne 2. prosince 2008, sp. zn. II. ÚS 323/07).

Jestliže odvolací soud v rozporu s výše uvedeným o odvolání insolvenční správce (věcně) rozhodl, místo toho, aby je jako nepřípustné odmítl [§ 218 písm. c) o. s. ř.], zatížil řízení vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci.

Nejvyšší soud proto rozhodnutí odvolacího soudu, aniž se mohl zabývat jeho věcnou (ne)správností,

změnil a odvolání insolvenční správkyňe jako nepřipustné odmítl [§ 243d odst. 1 písm. b) o. s. ř.].

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Náklady řízení](#)
- [Odmítnutí dovolání](#)
- [Bezplatná obhajoba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Omezení vlastnického práva veřejným prostranstvím a bezdůvodné obohacení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Opomenuté vyjádření účastníka řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Služební poměr](#)
- [Svéprávnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Určitost sankcionované povinnosti](#)
- [Pohledávka](#)
- [Náhrada škody](#)
- [Náhrada škody](#)